

Pressmeddelande från Sveriges Stenindustriförbund 28 februari 2019

Orsasandsten – Årets Sten 2019

Den har slipat många svenska knivar vassa genom århundraden, men är också en beständig byggnadssten som nu används vid restaureringen av Rosenbad. Klassiska Orsasandstenen är Årets Sten 2019.

Orsasandsten bildades ur meteoritnedslaget som för drygt 370 miljoner skapade den så kallade Siljansringen, Europas största krater. I ringens ytterkanter hittar man bland annat flera sedimentära bergarter - inte minst Orsasandsten.

- Meteoritens järnpartiklar förångades vid kollisionen och gav Orsasandstenens typiska varmröda ton, säger Kai Marklin, ordförande i Sveriges Stenindustriförbund, vars styrelse utser Årets Sten.

Finkornigheten gjorde Orsasandstenen mycket populär som slipsten. De tidigaste arkeologiska fynden går tillbaka till 1000-talet. När gruvdriften tog fart under 1700-talet bröt drygt 30 gruvor sandstenen i trakterna runt Orsa.

De tre slipstenarna i sockenvapnet påminner om Orsasandstenens historiska betydelse för bygden

- Slipstenstillverkningen var mycket viktigt för bygden. Hackstugor, där stenen bearbetades, fanns på nästan alla gårdar. En hackstuga från Kallmora by står i dag på Skansen i Stockholm, säger Kai Marklin.

Slipstenar tillverkas fortfarande, men större delen av produktionen vid till byggnadssten. Orsasandstenen har en större hårdhet än andra sandstenar som gör att den lämpar sig mycket bra som byggnadsmaterial. Av samma anledning får den ofta ersätta andra sandstensorter vid restaureringar.

- Orsasandstenen har packats hårdare eftersom inlandsisen låg kvar längre här än på andra platser där sandsten också förekommer, säger Torsten Lenner, som driver Orsa Stenhuggeri, Sveriges ledande leverantör av Orsasandsten.

Centralposthuset på Vasagatan i Stockholm, en av de trafikmässigt tuffaste miljöerna i Sverige, som exempel på stenens hårdhet och uthållighet.

- Den har stått emot både tidens föroreningar och försurning. Man behövde endast byta mindre delar när man nyligen tvättade och restaurerade fasaderna, säger Torsten Lenner.

För ett par år sedan fick Orsa Stenhuggeri en stororder från Statens fastighetsverk i samband med beslutet att restaurera Regeringskansliet i kvarteret Rosenbad vid Drottninggatan. Volymerna krävde att Orsa Stenhuggeri åter öppnade upp takten vid gamla Malungsgruvan.

- Den största ordern i bolagets historia, säger Torsten Lenner.

Motiveringen: Den har vässat Sverige till en ledande industrination och hållit samman en hel bygd - och som byggnadssten är den både en stark bärare av kulturhistorien och en uthållig brygga till framtiden. Årets Sten 2019 är Orsasandsten.

Kontakt:

Kai Marklin, ordförande Sveriges Stenindustriförbund, tel: 070-59 471 95
kai@sten.se

Torsten Lenner, vd Orsa Stenhuggeri. Mobil: tel: 070-522 41 33

Sveriges Stenindustriförbund är en branschorganisation vars medlemsföretag bryter, förädlar, monterar och importerar natursten. Medlemsföretagens kunder finns både inom offentlig och privat sektor. Medlemmarna omsätter cirka 1,2 miljarder kronor och sysselsätter cirka 1 200 personer. Se www.sten.se